

De **indieners van de wet** hebben in hun Memorie van Toelichting uitvoerig de geschiedenis beschreven van partneralimentatie. Ze zijn daarbij teruggegaan tot 1830, toen voor het eerst wettelijk werd vastgelegd dat bij scheiding de man partneralimentatie moest betalen, omdat de vrouw niet mocht werken. Althans, dit gold voor vrouwen uit de hogere klasse, mannen uit lagere klassen hadden over het algemeen te weinig inkomen en hun vrouw had vaak een baan in de huishouding van de welgestelde klasse of werkte als hoer.

Ze hebben vooral beschreven hoe mannen zich door de jaren heen hebben verzet tegen levenslange partneralimentatie en tegen het feit dat er sprake moest zijn een schuldvraag. Het punt van overspel en verlaten werd in de jaren zeventig verlaten. Pas in 1994 werd de levenslange partneralimentatie verlaagd tot maximaal 12 jaar.

Uit de Memorie van Toelichting op de Wet herziening partneralimentatie, 19 juni 2015
pagina 6 - 10, de nieuwe grondslag en het historisch perspectief
pagina 11 - 12, verkorting van de duur en het historisch perspectief

Geschiedenis partneralimentatie vanaf 1830

5. De nieuwe grondslag

De grondslag voor de betaling van partneralimentatie wordt wettelijk vastgelegd en is compensatie voor de gedurende het huwelijk als gevolg van de tijdens het huwelijk gemaakte keuzes ontstane verlies aan verdien capaciteit. De alimentatie is dus een compensatie voor de achterstand op de arbeidsmarkt die is ontstaan doordat een van de partners geen of minder tijd aan zijn of haar carrière heeft kunnen besteden. Initiatiefnemers accepteren dat het einde van een huwelijk of een geregistreerd partnerschap kan leiden tot verlies van welstand na afloop van het huwelijk of geregistreerd partnerschap. Initiatiefnemers achten dat redelijk omdat hierbij wordt aangesloten bij de werkelijk voor het huwelijk bestaande verschillen tussen de partners. Het huwelijk op zich rechtvaardigt volgens de initiatiefnemers niet een overdracht van inkomen na het huwelijk. Het recht op partneralimentatie ontstaat pas als er, als gevolg van keuzes die partijen tijdens het huwelijk gemaakt hebben, sprake is van verlies van verdien capaciteit bij een van de partners omdat er een achterstand is ontstaan op de arbeidsmarkt. Uitgangspunt voor initiatiefnemers is terugkeer naar de arbeidsmarkt zodat ieder van de gewezen echtgenoten in de eigen inkomsten kan voorzien. Alleen als er de zorg is voor een kind jonger dan 12 jaar kiezen initiatiefnemers ervoor om vanwege het belang van het kind de mogelijkheid voor partneralimentatie te realiseren. De zorg voor kinderen ouder dan 12 jaar hoeft volgens initiatiefnemers niet aan deelname aan de arbeidsmarkt in de weg te staan. Samenwonenden, ongeacht of er kinderen zijn, hebben geen wettelijk recht op partneralimentatie. Zij kunnen vrijwillig aansluiten bij de wettelijke regeling. De wettelijke regeling is van toepassing op gehuwden en geregistreerde partners. Bij huwelijkse voorwaarden en in de overeenkomst van geregistreerd partnerschap kunnen partijen andersluidende afspraken maken. De wettelijke regeling staat afwijkingen ten positieve en ten negatieve toe. Contractsvrijheid is uitgangspunt.

De partner (vaak de vrouw) die tijdens het huwelijk het merendeel van de zorgtaken had en minder betaald werk verrichtte, komt op het moment van scheiding wat dat betreft niet meteen in een andere situatie terecht. Deze relatieve achterstandspositie van de vrouw moet kunnen worden verdisconteerd in de alimentatieplicht van de man. Daarin wil deze initiatiefwet geen verandering brengen. Waar deze wet wel aandacht voor vraagt is het feit dat de economisch onzelfstandige startpositie van de vrouw na de scheiding niet mag betekenen dat zij in die afhankelijke positie moet blijven.

De grondslag voor partneralimentatie in historisch perspectief

Het navolgende is ontleend aan het uitstekende proefschrift van N. D. Spalter¹ waarin de geschiedenis van de grondslag van partneralimentatie is samengevat. Het burgerlijk wetboek van 1838 (hierna: het oud BW) was grotendeels gebaseerd op de Franse Code Civil. De op de Verlichting gebaseerde opvattingen over en codificatie van het familierecht in dit Franse wetboek werd evenwel niet door de Nederlandse wetgever overgenomen. In plaats daarvan werd dit deel gebaseerd op de conservatieve religieuze familie-ideologie die destijds in Nederland heerste. Scheiden kon als gevolg daarvan alleen als er sprake was van schuld. Zelfs een schuldloze scheidingsgrond als 'krankzinnigheid' werd door de wetgever verworpen. Echtscheiding met onderlinge overeenstemming werd uitdrukkelijk verboden. Men vreesde voor 'ontheiliging' van het huwelijk als daar door middel van een overeenkomst een einde aan gemaakt zou kunnen worden. Het oud BW stond slechts vier echtscheidingsgronden toe:

- overspel
- kwaadwillige verlating van tenminste 5 jaar
- veroordeling wegens een misdrijf of lange gevangenisstraf
- zware mishandeling of verwondingen van de echtgeno(o)t(e).

Slechts de 'onschuldige' echtgenoot kon de echtscheiding vorderen. Alleen via de laagdrempeliger route van een langdurige scheiding van tafel en bed was ontbinding van het huwelijk mogelijk, als partijen daarover overeenstemming hadden bereikt. Maar ook aan de scheiding van tafel en bed werden hoge eisen gesteld. Alleen ten behoeve de 'onschuldige' eisende partij kon partneralimentatie worden opgelegd als deze onvoldoende inkomsten tot levensonderhoud had. Nieuw was wel dat in het oud BW de rechter de vrijheid kreeg de hoogte van de alimentatie te bepalen. Ook werd vastgelegd dat de alimentatieverplichting eindigde bij de dood van de betalende of de ontvangende echtgenoot. Dit echtscheidings- en alimentatierecht werd pas in 1971 aangepast. Tot die tijd werd met dit negentiende-eeuwse stelsel van schuld en onschuld gewerkt, van tijd tot tijd aangepast als gevolg van jurisprudentie van de Hoge Raad. Kern van het oude alimentatierecht was dat als gevolg van het huwelijk een levenslange onderhoudsplicht ontstond die niet door het verbreken van het huwelijk werd beëindigd. De alimentatieverplichting was daarmee een vorm van schadevergoeding wegens het verbreken van de op het huwelijk gebaseerde levenslange onderhoudsplicht. De gedachte dat een onschuldige echtgenoot, meestal de vrouw, in staat zou zijn om door middel van werk in haar eigen inkomen

---

¹ N.D. Spalter, Grondslagen van partneralimentatie, Boom Juridische uitgevers, 2013.

te voorzien, was in die tijd niet realistisch. Er was een gebrek aan banen voor vrouwen en werkende vrouwen werden in die tijd ook in veel sociale omgevingen niet geaccepteerd. In 1883 wees de Hoge Raad het eerste arrest² waardoor de schuldgedachte bij echtscheiding aan belang verloor. De bekentenis werd door de Hoge Raad namelijk als een volledig bewijsmiddel toegelaten, waardoor de mogelijkheid ontstond dat echtelieden door te erkennen dat er sprake was van één van de limitatief opgesomde gronden, zoals overspel, in onderling overleg een basis konden creëren voor een echtscheiding. Zo ontstond het systeem van de “grote leugen”. Echtelieden beriepen zich met wederzijds goedvinden op een van de limitatief genoemde gronden, zonder dat daarvan daadwerkelijk feitelijk sprake hoefde te zijn, en verkregen zo het recht te scheiden. Als gevolg hiervan nam het aantal echtscheidingen toe en ontstonden ook in het kielzog daarvan alimentatieverplichtingen ten behoeve van de ‘onschuldige’ echtgenoot. De Hoge Raad paste het echtscheidings- en alimentatierecht verder aan in 1913 en 1915. In 1913 verkreeg de rechter een discretionaire bevoegdheid bij het vaststellen van alimentatieverplichtingen rekening te kunnen houden met alle omstandigheden van het geval, waaronder ook niet-financiële factoren.³ In 1915 werd mogelijk dat alimentatie aan beide echtelieden kon worden toegewezen, ook als het verzoek tegen die echtgenoot was gericht (al dan niet in reconventie) die de ‘schuld’ had aan het ‘wangedrag’. Zo konden de rechters meer maatwerk leveren en alle omstandigheden meewegen.⁴ Zo konden ‘onschuldige’ echtgenoten ook onderhouds- en dus alimentatieplichtig worden. Het moge duidelijk zijn dat erkenning van een niet noodzakelijk op waarheid gebaseerd ‘overspel’ ook sociaal zwaarwegende gevolgen kon hebben. Maar de rigide wetgever dwong hiertoe.

In 1919 formuleerde de Hoge Raad de grondslag voor partneralimentatie als volgt:

“(…) berust op de levensverhouding, zooals die uit het huwelijk is geschapen en deze haar werking, zij het dan in beperkten omvang, behoudt ook al wordt de huwelijksband geheel of ten deele gestaakt”⁵.

De onderhoudsplicht bleef bestaan ondanks het gehele of gedeeltelijke einde van het huwelijk volgens de Hoge Raad. Als wij met de kennis van vandaag terugkijken naar deze ontwikkeling zou verondersteld kunnen worden dat hierbij ook een rol kan hebben gespeeld dat er in die jaren ook weinig alternatief was voor de verlaten echtgenoot. Zeker als het de vrouw betrof was er voor haar nauwelijks een sociaal vangnet en was ook het verkrijgen van inkomen door middel van werk niet makkelijk. De op dat moment (over)heersende (religieuze) maatschappijvisie stond ook aan een beëindiging van het huwelijk in de weg. De realiteit van de samenleving op dat moment vond wel weerklank bij de rechtsopvatting van de Hoge Raad waardoor grote maatschappelijke problemen werden voorkomen, omdat gefaciliteerd werd dat echtelieden, zij het met gezichtsverlies van de ‘schuldige’ echtgenoot, een eind aan hun huwelijk konden maken. De juridische gemoederen werden in de jaren na 1919 nog herhaaldelijk in beweging gebracht door latere arresten en de vraag wat de grondslag voor partneralimentatie nu precies was. Maar aan een ding werd niet getwijfeld: de onderhoudsplicht bleef ook na het huwelijk op de een of

---

² HR 22 juni 1883, W 4924.

³ HR 21 november 1913, NJ 1913, 1320.

⁴ HR 25 juni 1915, NJ 1915, 931.

⁵ HR 11 april 1919, NJ 1919, 574.

andere manier bestaan. Spalter merkt in dit kader op dat de partneralimentatie pas rond 1930 een alimentair karakter kreeg. Vast stond ook toen nog dat het huwelijk een onderhoudsplicht deed ontstaan. Dat betekende niet noodzakelijk dat deze onderhoudsplicht ook bleef voortduren na het einde van het huwelijk. Er ontstond een nieuwe rechtstoestand waarin andere regels golden. Hierdoor ontstond alleen recht op partneralimentatie als er sprake was van behoefte. Daarmee werd de rechtsgrond anders, maar bleef de aard van de verplichtingen tijdens en na het huwelijk uiteindelijk hetzelfde. De Hoge Raad leek te kiezen voor solidariteit als grondslag voor de verplichting tot het betalen van partneralimentatie.

In 1965 vond de volgende ontwikkeling in de jurisprudentie plaats. De Hoge Raad oordeelde dat op de man een morele verplichting rustte om in het levensonderhoud van zijn ex-vrouw te voorzien, ook als het huwelijkseinde aan de schuld van deze echtgenote lag. Deze verplichting kon volgens de Hoge Raad van zo'n dringende aard zijn dat er sprake was van een natuurlijke verbintenis. De grondslag verschoof daarmee tussen 1883 en 1965 van schadevergoeding wegens schuldige gedragingen naar een alimentair recht op basis van solidariteit.

Eind jaren 60 werd gerealiseerd dat de oude bepalingen van het BW niet meer pasten bij de jurisprudentie en de opvattingen die zonder twijfel onder invloed van de diverse 'revoluties' in deze jaren veranderd waren. Eerdere pogingen de wet uit 1838 te veranderen waren tot op dat moment altijd gestrand. In 1971 werd een nieuw wetsontwerp ingevoerd. De grond voor een echtscheiding werd eindelijk gewijzigd in een schuldloze grondslag: duurzame ontwrichting van het huwelijk. De ontbinding kon plaatsvinden op eenzijdig of gemeenschappelijk verzoek. De partneralimentatie werd ook definitief losgekoppeld van de schuld omdat de wetgever (eindelijk) de overtuiging had gekregen dat vaak beide partijen schuld hadden aan het ontstaan van de ontwrichting. De behoefte bleef als voorwaarde voor partneralimentatie bestaan.

De wetgever maakte in 1971 geen heldere keuze voor een nieuwe grondslag van de partneralimentatie. De Hoge Raad had daardoor de ruimte (en overigens ook de verplichting) de grondslag te definiëren. In een uitspraak uit 1977 blijkt dat hij nog steeds de uit 1919 stammende voortdurende solidariteit als grondslag accepteerde. Vanaf de jaren 70 ontstond een breed gedragen visie dat het huwelijk op zich niet rechtvaardigde dat de ene partner levenslang door de andere partner zou worden onderhouden. Bovendien nam het aantal echtscheidingen in deze jaren toe, waardoor steeds duidelijker werd dat een levenslange onderhoudsplicht ook niet meer op te brengen was als er van een nieuw huwelijk sprake was. Helemaal onpraktisch werd het als er meerdere opvolgende huwelijken werden gesloten. Uitgangspunt werd dat van beide echtgenoten, dus ook vrouwen, kon worden verwacht dat zij in hun eigen levensonderhoud zouden voorzien. Het huwelijk werd niet meer als een levensverzekering beschouwd en het partneralimentatierecht werd voortaan aangemerkt als uitzonderingsrecht. De oude grondslag, die werd getypeerd als voortdurende solidariteit, werd daarmee verlaten. Het spreekt voor zich dat deze opvattingen zich wijzigden. De positie van de vrouw veranderde in deze jaren aanmerkelijk. Niets stond hen in de weg om een beroep naar keuze uit te oefenen of opleidingen

te volgen. Door het sluiten van een huwelijk werd de vrouw niet meer automatisch ontslagen, sinds 1957 was de gehuwde vrouw bovendien handelingsbekwaam en de bepaling dat de man het 'hoofd der echtvereniging' was verdween (pas) in 1968 uit het BW.

In plaats van de verplichting aan de man om huishoudgeld aan de vrouw te verstrekken werd wettelijk vastgelegd dat echtelieden elkaar het nodige dienen te verschaffen (art. 1:81 BW). Sommige auteurs waren desondanks van mening dat de positie van de vrouw tijdens en na het huwelijk economisch nog niet zelfstandig was.

Al vanaf 1970 zijn er auteurs die menen dat de grondslag voor de verplichting tot de betaling van partneralimentatie gevonden zou moeten worden in de huwelijksgelateerde vermindering van verdien capaciteit.⁶ De grondslag heeft in dit geval dan een compensatoir karakter. Maar daarnaast bleef de – ook na de scheiding - voortdurende solidariteitsgedachte ook bestaan.

Al in de jaren 70 werd door het parlement aandacht gevraagd voor de problematiek van die ouder die na de scheiding de zorg voor kinderen op zich neemt en daardoor minder kans maakt op de arbeidsmarkt of minder flexibel is om in het levensonderhoud te voorzien. Ook speelde toen al de zorg voor partners die na een langdurig huwelijk waarbij dat huwelijk 'traditioneel' werd ingericht, op hogere leeftijd weer in hun levensonderhoud zouden moeten voorzien. Twee problemen waarvoor initiatiefnemers menen in dit wetsvoorstel een adequate wettelijke oplossing te hebben gevonden.

Initiatiefnemers menen dat de huidige samenleving vraagt om een herijking van de grondslag van partneralimentatie. Uit het hierbovenstaande kan worden afgeleid dat initiatiefnemers daarmee niet kiezen voor een wezensvreemde constructie, maar juist aansluiten bij een al veel langer bestaande opvatting dat de zelfstandigheid van de beide partners, de (nagenoeg) gelijke kansen op de arbeidsmarkt en de bestaande scholings- en opleidingsmogelijkheden in beginsel betekenen dat iedereen meteen of na enige tijd weer in zijn of haar eigen levensonderhoud kan voorzien. Daarbij hoort dat er geen algemene, laat staan levenslange, onderhoudsplicht van de ene echtgenoot voor de andere echtgenoot bestaat. De levenslange duur van partneralimentatie werd in 1994 afgeschaft (zie voor een toelichting op deze ontwikkeling het hoofdstuk over de aanpassing van de duur van de betalingsverplichting van partneralimentatie).

Initiatiefnemers zijn wel van mening dat als de keuzes die echtelieden tijdens het huwelijk gemaakt hebben tot gevolg hebben dat de ene echtgenoot na het einde ervan minder kans op de arbeidsmarkt maakt dan het geval zou zijn geweest als er niet van een huwelijk of niet van deze keuzes sprake was geweest, er recht op partneralimentatie kan ontstaan. Daarmee kan ook de keuze voor het krijgen van kinderen en de zorgverdeling tijdens het huwelijk, ertoe leiden dat de kansen op de arbeidsmarkt worden belemmerd. Hiermee kiezen initiatiefnemers voor het door Spalter als compensatoir gekenmerkte karakter van partneralimentatie. Initiatiefnemers zien het

---

⁶ Zie voor verwijzingen Spalter, a.v. blz. 38 noot 60.

recht op partneralimentatie als uitzonderingsrecht. In die gevallen waarin beide echtelieden ervoor kiezen de ruimte te nemen hun eigen ontwikkeling en ontplooiing te faciliteren, de zorg voor kinderen nagenoeg evenredig te verdelen en als gevolg daarvan ieder voor zich dezelfde kansen, uiteraard naar vermogen, op de arbeidsmarkt hebben, is er geen reden voor een aanspraak op partneralimentatie. Dat daarmee ook afstand wordt gedaan van het uit het huidige recht voortvloeiende 'recht' op voortzetting van het welstandniveau uit het huwelijk is een logische consequentie. Als er immers niet van een huwelijk sprake zou zijn geweest, of als partijen ervoor kiezen niet te trouwen maar wel duurzaam samen te wonen en er als gevolg daarvan geen wettelijke plicht bestaat tot partneralimentatie, zou ieder voor zich ook in het eigen levensonderhoud hebben moeten voorzien. De emancipatie van de vrouw bracht daarenboven met zich mee dat algemeen geaccepteerd werd dat ook van vrouwen kon en mocht worden verwacht dat zij na een scheiding zelf in hun eigen levensonderhoud zouden voorzien. Partneralimentatie is dan bedoeld om de periode te overbruggen waarin het nog niet mogelijk is om deze arbeidsparticipatie op te starten. Daarmee wordt afscheid genomen van de levenslange solidariteitsgedachte en wordt langzamerhand geaccepteerd dat er voor beide partners een eigen verantwoordelijkheid bestaat om hun eigen leven vorm te geven, waarbij hoort dat ook in het eigen levensonderhoud wordt voorzien. Hieruit vloeide ook eerder al voort dat ook over limitering van de aanspraak op partneralimentatie werd nagedacht en dat de grondslag daarvoor gevonden werd in de veranderende opvattingen over de positie van met name vrouwen in de samenleving en op de arbeidsmarkt in Nederland.

6. De verkorting van de duur

Initiatiefnemers zijn van mening dat er geen maatschappelijk draagvlak meer bestaat voor de huidige duur van de partneralimentatie van 12 jaar als het huwelijk langer heeft geduurd dan 5 jaar. Initiatiefnemers kiezen ervoor de duur van 5 jaar als uitgangspunt te nemen met een tweetal uitzonderingen. Voor huwelijken die korter geduurd hebben dan drie jaar ontstaat geen recht op partneralimentatie. De alimentatieplicht eindigt in ieder geval indien de alimentatieplichtige de AOW gerechtigde leeftijd bereikt. In het hiernavolgende wordt eerst stil gestaan bij de historie van de duur van partneralimentatie en daarna zullen initiatiefnemers hun voorstellen ten aanzien van de duur nader toelichten.

6.1 De duur van partneralimentatie in historisch perspectief

Voor de navolgende tekst is dankbaar gebruik gemaakt van de dissertaties van Spalter⁷ en Janssen⁸ die beiden vanuit verschillende onderwerpen aandacht besteden aan het fenomeen van de duur van partneralimentatie. De rode draad door de geschiedenis van partneralimentatie is ondertussen duidelijk. De visie op de vrouw, haar plaats in het huwelijk, haar plaats in de samenleving en haar positie ten opzichte van de arbeidsmarkt zijn bepalend. De wetgeving rond

---

⁷ N.D. Spalter, Grondslagen van partneralimentatie, Boom Juridische uitgevers, 2013.

⁸ T. Janssen, Limitering van partneralimentatie, Celsus Juridische Uitgeverij, Tilburg, 2013.

partneralimentatie ontstaat in 1838 in een tijd dat de man wettelijk wordt gezien als het hoofd der huishouding, vrouwen na een huwelijk niet (meer) handelingsbekwaam zijn, niet geacht worden te werken boven een bepaalde sociale klasse, niet kunnen scheiden zonder dat een van de partijen er schuld aan heeft, nog bijna 100 jaar geen stemrecht hebben en kunnen rekenen op een levenslange onderhoudsplicht als de schuld van de scheiding niet bij hen ligt. De visie van de wetgever en de rechterlijke macht heeft, zoals hierboven al werd toegelicht, zich steeds ontwikkeld naar mate de visie van de samenleving op de positie van de vrouw wijzigt. Zo wordt gezocht naar de aard van de grondslag van de partneralimentatie toen de religieuze connotatie achter het huwelijk en de onderdanige positie van de vrouw aan het verdwijnen was en wordt de schuldvraag bij echtscheiding naar de achtergrond gedrongen. Ook wordt langzaam geaccepteerd dat een alimentatieverplichting niet meer levenslang zou hoeven te duren. Toch duurt het nog tot 1994 voordat ook wettelijk afscheid wordt genomen van de onbepaalde duur van de partneralimentatie. Na de veranderingen in de jaren 60 waarbij ook de positie van de vrouw stevig wordt opgeschud, wordt in 1971 de eerste poging ondernomen om een wettelijke limitering van partneralimentatie door te voeren.⁹ De formulering van het wetsvoorstel is dermate vaag dat er in de praktijk sprake is van rechtsonzekerheid en rechtsongelijkheid. In 1979 roept het D66 Kamerlid Wessel-Tuinstra bij motie op om de partneralimentatie aan een maximumtermijn te verbinden en tevens limiteringscriteria op te stellen. De naar aanleiding van deze motie ingerichte werkgroep brengt in 1981 verslag uit. In dit rapport wordt de koppeling gemaakt tussen de behoefte die ontstaat doordat de ene partner tijdens het huwelijk voor de kinderen heeft gezorgd en niet aan het arbeidsproces heeft deelgenomen, waardoor de andere partner als gevolg van deze rolverdeling bereid zou moeten zijn gedurende enkele jaren de ene partner in staat te stellen zich op het arbeidsproces voor te bereiden. Uitgangspunt van de werkgroep is dat het causale verband tussen de ontbinding van het huwelijk en de behoefte naar mate de jaren verstrijken afneemt. Het kan dus niet zo zijn dat er wettelijk sprake blijft van een levenslange alimentatieplicht. De werkgroep concludeert dat drie factoren van belang kunnen zijn: gewenning aan een bepaalde levensstijl tijdens het huwelijk, verzorging en opvoeding van de kinderen en maatschappelijke achterstand vanwege onvoldoende scholing of werkervaring. De werkgroep concludeert dat de maximumtermijn voor partneralimentatie dient te worden gesteld op twaalf jaar. Het voornaamste argument hiervoor is dat kinderen die geboren zijn uit het huwelijk na 12 jaar op de middelbare school zijn aanbeland en dat het dus mogelijk moet zijn voor de verzorgende partner om weer aan het arbeidsproces deel te nemen en zelf in het levensonderhoud te voorzien. Er wordt wel een mogelijkheid van verlenging voorgesteld. Nadrukkelijk is het evenwel de bedoeling dat die voorgestelde twaalf jaar een maximum zou zijn zonder dat het een standaardtermijn zou worden. De rechter kan ook op verzoek in uitzonderlijke gevallen de termijn verkorten of verlengen. Het zou nog tot 1985 duren totdat het wetsvoorstel dat limitering van partneralimentatie voorstelde wordt ingediend.¹⁰ De Kamer vindt dat binnen het gestelde maximum van twaalf jaar de rechter de vrijheid moet hebben om een afweging te maken van de belangen van de betrokken partijen.

---

⁹ Handelingen I 1970/1971, 10 213, nr. 182.

¹⁰ Kamerstukken II 1986/1987, 19295, nr. 6.

Het wetsvoorstel uit 1985 regelt dat bij beëindiging van huwelijken die langer geduurd hebben dan 5 jaar of waaruit kinderen zijn ontsproten een maximale termijn voor partneralimentatie bestaat van twaalf jaar, tenzij de rechter op verzoek een kortere termijn heeft toegewezen. Deze termijn is uitdrukkelijk bedoeld om de ontvangende partner of de alimentatiegerechtigde de tijd te geven zich voor te bereiden op de financiële onafhankelijkheid. Huwelijken die korter duren dan 5 jaar en zonder kinderen, leveren een alimentatieduur op gelijk aan de duur van het huwelijk. De grondslag voor deze bepaling wordt gevonden in het feit dat naarmate een huwelijk korter geduurd heeft er in mindere mate nadelige gevolgen aan het huwelijk kunnen worden toegerekend. Een huwelijk zonder kinderen dat langer geduurd heeft dan 5 jaar sluit dan weer aan op de hoofdregel van maximaal twaalf jaar partneralimentatie. Na ernstige bezwaren van met name de Eerste Kamer wordt in 1991 een voorstel tot wijziging ingediend in de Tweede Kamer. Dit gewijzigde voorstel wordt uiteindelijk in april 1994 aangenomen en treedt met ingang van 1 juli 1994 in werking. De al door de Hoge Raad in het begin van de 20^e eeuw opgeworpen gedachte dat een levenslange onderhoudsplicht wellicht niet in alle gevallen redelijk is, wordt uiteindelijk ook wettelijk verankerd.